

Marno János

A BÉKA

Emlékszel a békára, mely éjszaka
egy teraszon a kánikulában
a tarkódon termett? Odakaptál,
mert úgy meglepett a nyirkos csapás a
beszélgetés közben, melyet a gyógy-
fürdő orvosnőjének a fiával
folytattál, arról, hogy kinek mennyi van
még hátra. Lesöpörted az állatot
egy önkéntelen mozdulattal onnan,
és hűlt helyén mintha tűz támadt volna
nyomban, hullók tüze a gerincoszlop-
porcban, Öt évéd, még öt évéd van
hátra, mondta a doktornő fia,
egészen vontatottan, szinte alva.

MONDOM, HOGY A MIMIKRI

Unalma álca és fegyver egyszerre,
mikor a tetszhalott a víz alatt
egyszer csak ficánkolni kezd, elmúlt a
veszély, jelzi, melyet magában kelt
az ember, mielőtt szárazra vetik
a hullámok. Máskülönben megfullad,
ha mások ébresztik. Hullája le-
merül a fenékgig, s ott jól megszíva
magát felpuffad, és színre kerül,
amit elrejtettnek hív a lomha
bölcselet. Az égen felhők úsznak.
És beleszakad az értelem, míg
kiderül, hogy van-e még vagy volt-e
szíve, mely most félrevert, az Úrnak.

NEM VAGYOK

Nem vagyok a tettek embere. A tetvek embere vagyok. Különösen a lapostetveké. A szemöldököm is zsufig van velük, lelátogatnak egy-egy szempillámra itt-ott, mintha ezáltal jobb belátásra, vagy kire bízhatnának, rábírnának valami cselekvésre, ami kevésbé volna haszontalanság az ő szemükben, mint ez a mélyen az éjszakába belenyúló tetvéskedés. Rejtély, hogy hol szedhettem őket össze a szigorú önmegtartóztatás közepette. Túl rövid nadrágban ültem vonatra?

A BOLYGÓ SZÁJA

Krisztus mint Isten szája, mely a földön megemberesedett, s falásra, szóra egyaránt meg-megnyitotta magát mint száját. Spinoza helyesen látta. Ám mára ő is halott, mint Isten, aki Krisztusban testet öltött, s az a test megölte őt is, nem csak a maga nemzete fiút, amivel a holland filozófus, üvegműves és matematikus sem számolt. Gyenge tüdeje vitte el, ami engem sem akar sokáig várákoztatni ezen a szájról szájra járó földön.

A KOGNITÍV KÖLTÉSZET KÖBÖLCSŐJE

Nem találok fogást a nyúlványaimon.
A jó úton járok, és mégsem. Jön nemsokára a templom, a templomtér, a tér

és a járdaszél választószegélyén terpeszkedő
háromlábú haranggúlával, és vége
a gesztenyesornak. Petőfi harang-
lábat mondott volna, ám én nem vagyok
Petőfi, mint ezt mondottam volt 197-
5-ben egy kötözködő pszichológusnak,
aki azt állította, hogy ahány kezdő
költő, annyi Petőfi-önérzet. Mostanság
azonban épp a pszichológusok
papolnak minden utcasarkon az ön-
szeretetről mint feltételéről a köz-
szeretetnek, és hallgatnak mélyen Petőfi
gyűlöletverseiről, melyekre ha némely
páciensük hivatkozni talál, azt
a szerencsétlent duplán megkopasztják
önérzetileg és anyagilag triplán.
Kikaparják belőle a gesztenyét,
a kis hülyéjéből, mondják a folyosón
elloholva egymás mellett, összenevetve.
Igaz, nem a szelídet, hanem a vadat.
Vadembert faragnak a pszichológusok
az emberből, amint kiderül róla, hogy
gyakran forgat a kezében vagy a fejében
Petőfit - Aranyt, az uzsorást, félretéve
egy percre. Most épp nem nyúlok vissza értük,
egyikért se, háttal ülve a polcnak,
sorvadt karomat valahogy fölemelve,
hanem hagyom, hogy előntsön az anyag
öröme, mely idevonszolt a templomtérré
egykor, hol nyúlványaimon mintha másféle
kötömbök nyugodnának ma, mint 7-
4-ben, egy teljes esztendővel a kognitív
pszichológus komisz megjegyzése előtt.

TÉLI MESE

Hó vót, hó nem vót.

VISELET

Levert vagyok, tudja azt Maga jól,
és ki is fogja beszélni valahol,
mert magáról nincs mit mondania. Pech.
Vagy épp ez a szerencséje. Maga helyett
itt vagyok én, magam alatt, egy beteg,
még azt sem mondhatja, hogy alak, lévén
a saját súlyától, mely annyit sem nyom,
mint egy pehely, összenyomorítva.
Most akkor meg van elégedve velem?
Öröm látnia engem magában betegen?
Vagy fel sem tudja idézni az arcom.
A hajam hosszú, égszínkéék a szemem,
sárga cseppel a pupillához közel.
Rémlik már? Maga állat! Dögölne meg,
mielőtt megisméltódnének a tavalyi meleg
napok! Tegye hidegre előbb az ördög,
az a másik állat, akit az isten
direkt Magának teremtett. Teremtőm!
hogy én mért léptem oda Magához, mikor
ott állt egy fának dőlve és várt az első
napsugárra, amelyik kész félretolni
maga elől, a Maga kedvéért, egy makacskodó
felhőt. Most azt hiszi biztos, hogy a macskámmal
fogok Magának kérkedni megint, elmesélni,
hogyan vesztettem el őt még az ősszel,
a Círmit, és a szentestét egyedül töltöttem
a rakparton ülve a kerékpáromon,
mert úgy döntöttem, nem fogom senki kedvéért
máról holnapra bedobni csak úgy, ahogy
Maga már rég bedobta volna a helyemben,
azt a mocskos, felturbánózott törülközőt.

A MÉREG NYELVE

Hogy volna rajtam elegendő hús,
ha egyszer, a betegségem miatt is,
a legszigorúbb vegetáriánus
étrendhez tartom magam? Maga pedig,

úgy nézem, kutyakosztón rágódik
közvetlen és átvitt értelemben
egyaránt. Csak csorgathassa a nyálát,
mi? Jól mondom? Mint a kutyafajta mind,
szemben az én hamuszürke Cirmimmel,
aki úgy ásítózott, mint egy tűz-
okádó istennő. Halála előtt
még, még az ősszel, együtt nyalogattuk
az avokádókrémet, nyakon öntve
a hidegen préselt olívaolajjal.
Undorodik a gondolattól? Talán
nem Maga traktált annyit Eliottal?
A macskaköltővel? Mit tud róla,
milyen húsban halt meg és milyen súllyal?
Komoly súlya volt-e a halálának,
úgy értem, tréfás megfogalmazásban.
Látom, díjazza a humoromat.
Én viszont a Magáét nem. Miért nem,
azt kérdezi, miért nem? Mert nincsen,
magában nincs humor, csak félelemből
nevet folyton, hagyva a nyálát folyni
közben. Örüljön, hogy nincs mit fogni
rajtam, s ezért kidőlnie sem kell
egy szekrényből, vagy onnan valahonnan.

IDEJE A KROKODILKÖNNYEKNEK

Hommage a T. S. Eliot

Mióta a Cirmi elment, moziba
sem járok és forgatásokra sem,
csak simogatom a krokodilomat,
és elképzelem, hogy könnyeket ejt
értünk, úgy értem, értem és Cirmiért,
és Maga nem győzhet gyönyörködni
bennünk, a gyönyör csak akkor gyönyör,
ha nem hagyjuk mindjárt abba, ideje
cselekedni, nem gondolja? Ideje
van a gyönyörnek, ideje a könnynek,
melynek magától kell kicsordulnia,
különben szart sem ér az egész. Így

aztán ruhapróbákra sem járok,
szarok ruhapróbákra jární, akkor
is, ha azért is külön fizetnek,
és nem válaszolok a trágárabbnál
trágárabb SMS-ekre. De nem is
botránkozom meg rajtuk. Nem vagyok
fertőző beteg, elvárom hát, hogy
engem se fertőzzenek meg más elme-
betegek. Nekem ne adja a hülyét,
mintha nem tudná, ki mindenkiről
beszélek. Ne játssza meg, hogy kiment
a fejből, hol látta leláncolva
minden alkalommal a biciklimet.

A HALÁL, A TÉSZTA, ÉS A LÁNYKA

Tiszta a fejem.
Tészta a fejem.
Túrótészta a fejem.
Tiszta túrótészta a fejem.
Halál, légy te a lányka,
ki magával ragad a táncba.

MÉLANIE TITKA

Michel Tournier-nak

A behemót sofőr mellől egy apró
vénember kászálódik le a koszlott
ülésről, és mérgesen belekaszál
vézna karjaival a sárga, vézna
karjaival a sárga levegőbe,
s lassan megbénul tőle a forgalom.

Mintha olvastam volna ezt valahol,
vagy láttam, egy buszból kitekintve,
araszolva a csúcsforgalomban,
s ugrásra készen nekilapulva
az ajtónak. Mélanie, olvastam

egy lapban, örömeben, hogy nem él,
lebegve úszott a levegőben.

Örömömre úgyszólván egyedül
találtam magam az uszoda fojtó
medenceterében, túlklórozzák
a vizet, majd ahogy a fojtogatás
alábbhagyott, lassan megtelt a szemem
a gyerekek tömegével s az úszó-
mesterekkel, a mesterekkel.
A tus alatt egy lélek sem osztozott,
lélek sem osztozott magányomban.

Hányszor, de hányszor szenved az ember
hajótörést egyetlen nap a lét
mocsarában, olvastam, hányszor, de
hányszor, teszem, a barátom, a volt
barátom, szerelmese egy skandináv
mocsárnak; Mélanie, súgom, Mélanie,
hallom a nevedet, a nevedet feketén
nevetgélni, s látom a halottnak tetsző
nyírfácskák fehér kísértetszárait
nyújtózkodni a mocsár víztükrében.

Uszoda után egy modern villamost,
egy kombinót sikerült kifognom,
láttam a vezetőfülkében a
vezetőt gonoszul gyűlölködni,
és láttam az egykori barátom
halott mosolyát a computer vissza-
pillantójában, hogy azér' se nyitja
ki újra az ajtót az odagyűlt
zombi tolongóknak. Mélanie, kedves,
a nedves csúszóhurok, az jó lesz,
jó lesz lógni egy régi villamoson.

Most pedig hazaérkeztem, Mélanie.
Föltekerve a cserepek között
a vastag, sárgásszürke, kenderből font
kötél, és egy égő szemű fiú
beljebb, a konyha küszöbén, úgy van,
Mélanie, egy élő alpinista, azt
állítja magáról. Azt állítja, nem

áll szándékában lejönni többé
a hegyről. Inkább meghal, inkább meghal
az erdőben, ha úgy esik, a sárban,
de a város, az nem kell már neki.

Gyerekes gondolat, gyerekes szülők,
a gyerekek nem állt be, nem állt be
a szája, engem meg gyötört, csak gyötört
az unalom, Mélanie, s az éhség.
Az éhség és a kés, mi a különbség,
olvasom, hol rejlik ugyan, vagy miben
a különbség közöttük? A kés mélység-
élessége, Kedves, a szomjúságban
talán? Ismerős szavak, Mélanie,
ismerősei egymásnak s nekünk,
és azoknak, akik sietnek egymás
torkának esni. Mert nincs abban semmi.

Hát ez meg mi a csoda? - olvastam
tovább, ugyanott talán, egy orvos
szájából, egy orvos szájába adva,
lévén hol az a létező, vagy hol
lévén az a létező, legyen bár holt
már a teste, mely nem szorulna még egy
utolsó orvoslásra. Mert rólad volt
szó, Mélanie, a fekete lepellel
borított tárgyra mutatva, a csúszó
hurkon még éppen időben átbukva,

a kéz művészetét dicsérő tárgyra,
amit magad rendeltél meg, Kedvesem,
titokban, a sorok közt bolyongva,
te voltál az, aki idejekorán,
halálod előtt, rendelted meg egy kéz-
műves mesternél a szalon-guillotine-t,
álmaim tárgyát, Mélanie, taglalom
magamban, némán, alkatrészeit,
hogy a készülék meg ne sérüljön.

A gyermekméretű nyaktiló még-
sem játékszer, mondjuk egy matinéhoz,
bár stílusában inkább a rokokót
idézi meg, XVI. Lajost

és nejét, a Habsburg Antoinette-t,
némely díszítményei már előre-
mutatják az empire-ízlésvilágban
felbukkanó antik stílusjegyeket.
Pengéjéhez azonban, lévén friss
kézimunka, semmilyen vér nem tapadt.
Kár is volt talán kicsomagolni,
hiszen a meglepett gyászolók közt
most visszacsomagolója ki akad?